

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier R.J.C. van der Laan
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R.M. den Uyl

BEL/GLK

Telefoonnummer +31 235144233

Roos.den.uyl@noord-holland.nl

1 | 4

Verzenddatum

15 APR. 2025

Kenmerk

2394477/ 2394480

Uw kenmerk

Betreft: Depositieonderzoek IJmond najaar 2024

Geachte leden,

Op 7 april 2025 ontvingen wij het rapport "Depositieonderzoek IJmond najaar 2024" van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), dat wij u ter kennisname als bijlage bij deze brief toesturen. Het RIVM heeft in het najaar van 2024 wederom onderzoek gedaan naar de depositie van neergedaald grofstof (in het bijzonder PAKs en metalen) in de IJmond en in de omgeving van Tata Steel. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van provincie Noord-Holland, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), en de IJmondgemeenten Heemskerk, Beverwijk en Velsen. Dit is het vierde depositieonderzoek sinds het eerste onderzoek in het najaar van 2020 en twee onderzoeken in voorjaar en najaar 2022.

Samenvatting van het RIVM

Onderstaande samenvatting van het onderzoek is letterlijk overgenomen uit het rapport van het RIVM (p. 3 uit het rapport):

"Het RIVM meet sinds 2020 in de IJmond hoeveel polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) en metalen er zit in grof stof dat is neergedaald op de bodem. Een belangrijke bron van dit stof is Tata Steel. Het stof veroorzaakt hinder in verschillende dorpen rond de staalfabriek. PAK en lood in het stof zijn ongewenst voor de gezondheid van jonge kinderen. In het najaar van 2024 heeft het RIVM voor de vierde keer metingen gedaan en de resultaten met elkaar vergeleken. Ook dit keer blijkt dat er in de IJmond meer PAK en metalen zijn neergedaald dan in gebieden zonder industrie in de buurt. Dat geldt vooral in Wijk aan Zee. Wel was de hoeveelheid PAK en aluminium, lood en zink in het stof in de meeste dorpen iets lager dan in 2020. De hoeveelheid ijzer is sinds 2020 flink gedaald. Het is niet duidelijk of de dalingen structureel zijn en wat de oorzaak ervan is. Dat komt doordat verschillende factoren invloed hebben op de hoeveelheid stof die in de omgeving neerdaalt. Een daarvan is de hoeveelheid stof die door Tata Steel wordt uitgestoten. Maar ook de windsterkte en windrichting hebben invloed op de hoeveelheid stof die neerdaalt. Omdat het weer

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

(wind en neerslag) sterk verschilde in de onderzochte jaren, is niet duidelijk wat de invloed van deze factoren precies is geweest. Ook kan het RIVM op basis van de metingen van 2024 niet zeggen of de maatregelen die Tata Steel heeft genomen, effect hebben. Zoals het windscherm dat vlak voor de start van deze meetronde is geplaatst rondom een deel van het industrieterrein. De bedoeling is dat grof stof van het opslagterrein en uit de fabriek zich hierdoor veel minder naar de omgeving verspreidt. Het onderzoek maakt duidelijk dat het nuttig is om de situatie in de IJmond de komende jaren met metingen in de gaten te blijven houden. Het RIVM wil daarbij meer zicht krijgen op de factoren die invloed hebben op de hoeveelheid neergedaald grof stof."

Reactie van GS op het rapport

Het rapport is het vierde in een reeks van depositieonderzoeken waarmee beoogd wordt trends en ontwikkelingen in stofdepositie in de IJmond inzichtelijk te maken. Ons college constateert dat de hoeveelheid PAK en aluminium, lood en zink in het stof in de meeste dorpen iets lager was dan in 2020 en dat de hoeveelheid ijzer sinds 2020 flink is gedaald. Tegelijkertijd concludeert ons college dat, met uitzondering van de daling in ijzer, op basis van dit rapport nog geen structurele trend of substantiële verbetering kan worden vastgesteld in de algehele depositie van grofstof in de leefomgeving in de IJmond.

Depositieonderzoek monitort diffuse belasting door meerdere bronnen uit de omgeving, zowel nieuwe als oude. Zoals ook bij de vorige rapporten is aangegeven, is depositieonderzoek uitdrukkelijk géén manier om directe resultaten in de leefomgeving te kunnen meten van afzonderlijke maatregelen die zijn getroffen, bijvoorbeeld van het doekfilter bij de pelletfabriek of het windscherm bij Tata Steel of maatregelen elders in de IJmond. Voor het beoordelen van effectiviteit van maatregelen om de uitstoot te reduceren, zijn emissiemetingen nodig. Desalniettemin verwachten we op langere termijn wel een merkbaar en meetbaar effect van de maatregelen voor emissiereductie terug te zien in de depositie van grofstof in de leefomgeving en in onderzoeksresultaten.

We blijven ons uiteraard stevig inzetten op het versnellen van de uitvoering van maatregelen op het terrein van Tata Steel die bijdragen aan een merkbare en meetbare verbetering van de directe leefomgeving. En de IJmondgemeenten blijven via het programma Gezonde Leefomgeving IJmond werken aan het reduceren van grofstof van andere bronnen (zoals verkeer, scheepvaart). Op termijn zal het uitfaseren van het gebruik van kolen voor de kookgasfabrieken bij de transitie naar Groen Staal ook moeten gaan bijdragen aan de vermindering van uitstoot van grofstof. Daarvoor faciliteren wij het proces van de vergunningverlening van Heraclless-Groen Staal met een projectbesluit, stellen we de impact op een gezondere leefomgeving centraal in het MER en adviseren we het Rijk in het traject van de maatwerkafspraken voor de verduurzaming van Tata Steel. Door Tata Steel voorgestelde bovenwettelijke maatregelen als onderdeel van de

maatwerkonderhandelingen, zullen naar verwachting ook een merkbaar en meetbaar effect in de directe leefomgeving hebben.

Verkennen normen en handelingsperspectief voor depositie van grofstof

Op dit moment hebben wij in Nederland geen regelgevend kader voor de depositie van grofstof in de leefomgeving. In Duitsland en België¹ zijn wel kaders ontwikkeld voor metingen en normen voor depositie van grofstof. In de Commissie Leefomgeving van 2 december 2024 heeft de gedeputeerde Milieu en Gezonde Leefomgeving een toezegging gedaan om te gaan verkennen wat de eventuele mogelijkheden kunnen zijn van een normenkader voor depositie van grofstof.

We gaan deze toezegging van de gedeputeerde verder uitwerken, door in kaart te brengen wat het handelingsperspectief zou kunnen zijn van een normenkader voor depositie van grofstof. Relevante aspecten om hierbij te verkennen zijn onder andere: hoe de monitoring van grofstofdepositie in de leefomgeving conform de Europese NEN norm voor de depositie van zware metalen (EN15841 2009) kan plaatsvinden, mede om een vergelijking met andere landen mogelijk te maken; hoe bij aangetroffen depositie van grofstof in een complexe omgeving een juridisch houdbare toekenning kan plaatsvinden van welke bron voor welk deel verantwoordelijk is; wie verantwoordelijk is voor historische belasting van grofstof, aangezien een deel van huidig grofstof afkomstig is van oud bodemstof; hoe een eventueel normenkader aansluit bij reeds bestaande aanpalende regelgeving zoals de Richtlijn Industriële Emissies en het Besluit Activiteiten Leefomgeving; en hoe een effectief handelingsperspectief eruit zou kunnen zien, zodat de leefomgeving ook daadwerkelijk gezonder kan worden. Ervan uitgaande dat bronnen van grofstof zoals industrie, scheepvaart, grote verkeerswegen en lokale bronnen onder verschillende bevoegd gezagen vallen.

Tot slot en vervolg depositieonderzoek

In het geactualiseerd Programma Tata Steel 2024-2030 hebben we aangekondigd om het depositieonderzoek periodiek te zullen voortzetten om de trend te kunnen monitoren. Dit sluit aan bij de aanbevelingen van het RIVM in hun rapportage over het depositieonderzoek, en in hun recente evaluatie van het provinciale luchtmeetnet². Voortzetting van het monitoren van depositie van grofstof sluit verder aan bij het tweede advies van de Expertgroep Gezondheid IJmond, zoals we ook hadden aangegeven in onze reactie op dat advies³. Om de ontwikkelingen van grofstof in de IJmond te blijven volgen, zullen we daarom dit jaar wederom een

¹ [Zware metalen in depositie](#)

² https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2024/December_2024/RIVM_geeft_advies_over_luchtmetingen_Noord_Holland

³ https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2024/December_2024/Provincie_stelt_gezondheid_in_de_IJmond_centraal_in_besluiten_over_groen_staal

depositieonderzoek laten uitvoeren, in samenwerking met het ministerie van IenW en de IJmondgemeenten.

Tevens sluiten we graag aan bij de aanbeveling van het RIVM om te verkennen hoe de methodiek en de bronduiding aangescherpt zou kunnen worden. We zijn voornemens om met onze medeopdrachtgevers en andere betrokken partners de reflectie voort te zetten op de methodiek, het doel, de context en het handelingsperspectief van monitoring van grofstof in de IJmond. Aandachtspunten bij die reflectie zijn onder andere het plaatsen van grofstof in de gezondheidkundige context van blootstellingsroutes zoals aangegeven in de overzichtsstudie van het RIVM uit 2023⁴; de methodiek en mogelijkheden voor betere bronduiding; en welk tijdspad en frequentie van de monitoring nodig zou zijn om een trendwaarneming mogelijk te maken.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

bijlage

Rapport Depositieonderzoek IJmond najaar 2024

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

⁴ <https://www.rivm.nl/publicaties/bijdrage-van-tata-steel-nederland-aan-gezondheidsrisicos-van-omwonenden-en-kwaliteit>